

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Vedoucí práce

Autorka práce: Bc. Zdeněk Čakovský

Studijní program: Učitelství všeobecně vzdělávacích předmětů pro základní školy a střední školy český jazyk — základy společenských věd

Název práce: Jak učitelé na základní škole hodnotí slohové práce

Vedoucí práce: PhDr. Veronika Laufková, Ph.D.

Oponent práce: Mgr. Daniela Čechová

A. Požadované náležitosti závěrečné práce:

Legenda: ztučněný text v příslušném poli vyjadřuje hodnocení posuzovatelem.

	A	B	C	N
1. Cíl/e	Jasně formulované a adekvátní typu a charakteru práce.	Drobné nedostatky v obsahové a/nebo funkční formulaci.	Nefunkční formulace formálně (např. příliš obecná) i obsahově.	Není formulován.
2. Práce s informačními zdroji, dodržení formálních pravidel.	Reprezentativní zdroje, vhodně vybrány a správně citovány dle zvolené citační normy.	Nezřetelné oddělení převzatého a vlastního, drobné nedostatky v citacích a seznamu literatury.	Chybějící odkazy, nepřesné, nesprávně uváděné infor. zdroje, seznam liter. neodpovídá citacím apod.	Nevyhovuje.
3. Úroveň jazykového projevu	Vhodná pravopisná a stylistická úroveň.	Drobné nedostatky ve stylistice a/nebo gramatice,	Výraznější nedostatky, např.:	Nevyhovuje.
4. Závěr	Shrnuje práci jako celek, přesahuje obsah DP v jeho hlubší reflexi a hodnocení, reaguje na cíle, obsahuje argumentované stanovisko autora.	Mezi A a C.	Popisuje obsah, neobsahuje širší reflexi problému, nehodnotí nebo neobsahuje stanovisko autora, neváže se k cíli.	Není formulován.
5. Formální náležitosti (abstrakt, klíčová slova, rozsah)	Ano	Neúplné:	DOPLNIT při obhajobě:	Nevyhovuje.

B. Kvalita závěrečné práce:

Legenda: ztučněné písmeno vyjadřuje hodnocení posuzovatelem: A = kvalitní zpracování, B = dílčí nedostatky, C = závažnější nedostatky, N = nevyhovuje, NP = nelze posoudit

Kritérium	A	B	C	N	NP
Orientace v pojednávané problematice, v níž se odráží znalost relevantních pramenů a odborné literatury.	A	B	C	N	NP
Úroveň odbornosti textu včetně používání odborné terminologie a dovednosti vymezit problém k řešení. Terminologie je korektní a jednotná.	A	B	C	N	NP
Logická struktura výkladu, návaznost jednotlivých kapitol, obsah vytváří logický celek.	A	B	C	N	NP
Funkční provázanost teoretické a empirické/praktické části, pokud mají práce tuto strukturu.	A	B	C	N	NP

¹ Jako předloha pro kritéria a hodnocení sloužila šablona Katedry preprimární a primární pedagogiky PedF UK. Děkujeme za možnost její úpravy a využívání.

Kritérium					
Popis metodologie: popis metod, analýzy, a/nebo zdůvodnění empirických postupů aj. ve vztahu k cílům práce.	A	B	C	N	NP
Úroveň interpretačních (interpretačně-analytických) dovedností, schopnost reflexe tématu či získaných dat.	A	B	C	N	NP
Originalita zpracování: zpracování práce svědčí o tvůrčím zaujetí autora a jeho samostatném uvažování o řešené problematice.	A	B	C	N	NP

C. Slovní hodnocení a sdělení autorovi/autorce závěrečné práce:

Diplomant Zdeněk Čakovský si téma diplomové práce – věnované hodnocení slohových prací na druhém stupni ZŠ – vybral na základě vlastního zájmu a potřeb pedagogické praxe.

Teoretická část popisuje funkce, typy i formy školního hodnocení a dále specifčnost slohového vyučování a hodnocení slohových prací, včetně maturitních slohových prací. Práce má kompilační charakter, nepřináší zcela nové poznatky (domácí či zahraniční) ani nové pohledy na zkoumanou problematiku, ale dobře čtenáře orientuje v základních pojmech, jejich definicích a principech. Diplomant prokázal, že je schopen vystihnout podstatu, pracovat s odbornou literaturou a kompilovat názory odborníků. Teoretická a empirická část jsou vhodně provázány.

Empirická část je designována jako kvalitativní výzkum, konkrétně vícepřípadová studie. Cíl výzkumu dobře konkretizují výzkumné otázky a od nich se odvíjí i tazatelské otázky. Metody sběru dat jsou s ohledem na výzkumný cíl vhodně zvoleny. Respondenty byli pouze tři pedagogové (tj. velmi omezený výzkumný vzorek) s odlišnou délkou praxe, ale zejména rozdílným přístupem k hodnocení slohových prací – z tohoto pohledu vnímám jejich výběr za zdařilý. Rovněž oceňuji, že diplomant zkušenosti učitelů doplnil ještě rozhovory s žáky vybraných učitelů – právě pohled těch aktérů, na které má hodnocení největší dopad, považuji za podstatný a cenný, rovněž přispívá k triangulaci získaných dat.

Vhodné je také prezentování získaných a analyzovaných dat: diplomant nejprve provedl single-case analýzu, v níž představuje specifické přístupy všech tří pedagožek samostatně, což umožňuje čtenáři udělat si dobrý přehled o tom, jak daný pedagog k hodnocení slohových prací přistupuje (jak jej plánuje, zadává, opravuje i vyhodnocuje, jakou roli v hodnocení zastávají žáci apod.). Následuje cross-case analýza, v níž jsou hledány společné a odlišné principy v hodnocení slohových prací u záměrně vybraných pedagogů. Prezentování dat je přehledné, text čtivý a přináší celou řadu nesmírně podnětných témat k dalšímu zkoumání (jako je stanovování kritérií, práce se vzorovými texty, práce s chybou, vzájemné hodnocení žáků, rozvoj metakognice a sebehodnocení, spravedlnost hodnocení slohových prací).

Diplomová práce Zdeňka Čakovského je psána kultivovaným jazykem a přináší cenné poznatky do praxe, zejména učitelů českého jazyka a literatury, ale obecně z pohledu obecné didaktiky, kde téma školního hodnocení, a specificky formativního hodnocení, dnes sehrává klíčovou oblast výzkumu.

D. Otázky k obhajobě

1. Jaký přínos pro vás osobně měly rozhovory s žáky? Jak náročné bylo vést s nimi rozhovory a co si z této zkušenosti odnášíte?
2. Uvádíte, že všechny tři pedagožky sdílely systematický přístup k výuce slohu, počínaje teoretickým výkladem. Je možné postupovat i jinak? Jaká to přináší pozitiva, jaké to s sebou nese limity?
3. Který z přístupů pedagožek podle vás nejlépe připravuje žáky na maturitní slohové práce a který na život v současné společnosti? Argumentujte na základě konkrétních příkladů ze získaných dat.

Předložená práce splňuje požadavky kladené na tento typ prací a všechny dokumenty, na které systémy Theses.cz a Turnitin poukazují, jsou řádně citovány.

Práci doporučuji k obhajobě.

V Praze dne 26. 8. 2024

Podpis
PhDr. Veronika Laufková, Ph.D.